

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta štev. 18
Poštno ček. račun: štev. 9-12410

Cena: Posamezna štev. L 25
Naročnina: Mesečna L 110
Za inozemstvo: Mesečno L 190

Leto IV. - Štev. 4

Gorica - 24. januarja 1952 - Trst

Izhaja vsak četrtek

Ali je tržaški župan res prelomil prisego?

Nekateri tržaški listi so pred kratkim obtožili tržaškega župana, da je prelomil prisego, ki jo je dal ob nastopu svoje službe, da bo zvesto vršil obstoječe postave. Med temi postavami je bil tudi proglas št. 2. gen. Airey-a, ki je uvedel na tržaškem ozemlju tržaško zastavo. To zastavo je namreč dal župan 31. dec. 1951 odstraniti z balkona mestne hiše. Zaradi tega dogodka so nehali zahajati na seje mestnega sveta zastopniki independentistov in zastopnik slovenske liste dr. Agneletto. Tako demokratični tržaški Slovenci nimamo nobene možnosti več, da bi kje javno spregovorili razen v dveh naših tedenskih časopisih.

Pravi vzrok za to dejanje navaja g. župan sam v svoji nedeljski objavi na italijanski radijski postaji. Tam pravi, da bo delal na to, da bo smela poleg tržaške zastave plapolati na mestni hiši tudi italijanska trobojnica, in to za vsako ceno (*«costi quello che costi»*). Gotovo mu je dal pobudo za to italijanski zakon, ki določa, da mora vsaka občina poleg svoje zastave obešati tudi italijansko. Gospod župan v tej stvari nima prav. Ko je postal župan, je nehal biti predstavnik samo ene stranke, postal je nekak oče vsega prebivalstva mestne občine. Med temi prebivalci so tudi Slovenci. Slovenci si ne želijo nobenega povratka italijanske suverenosti v te kraje. Trst je bil pod italijansko državo vsega skupaj samo 29 let, od leta 1918 do 1947. V tej dobi je pokazala Italija, da ne zna vladati drugorodnim ljudstvom. To dokazuje tudi sedaj, ko je vnovič začela zapirati slovenske šole na Gorškem. Tržaški Slovenci si ne želimo tiste Italije, ki je od leta 1866 obljubljala Beneškim Slovincem slovenske šole, dala pa jih ni in pravi sedaj po pet in osem desetih letih, da beneški Slovenci slovenskih šol sploh ne marajo. Zato se slovenski prebivalci tržaške mestne občine zadovoljijo, če tudi za naprej plapolajo z balkona tržaške mestne hiše samo tržaška zastava.

Omeniti pa je treba še eno stvar. Ko je skušal gospod župan z različ-

nimi razlogi upravičiti svoje dejanje, je hotel tudi osporavati veljavo omenjenega proglasa gen. Airey-a, kakor je to utemeljeval v svojem zagovoru na občinski seji 15. januarja zvečer. Ni izključeno, da more kdaj iziti kaka postava, ki bi ji mogli osporavati pravno upravičenost. V takem primeru so potem poklicana posebna sodišča, da tisto postavo ovržejo. Potem taka postava nima več obvezne moči. Nima pa take oblasti tržaški župan, da bi mogel presojati postave svojih predstojnikov. Če mu kaka postava ni všeč, se mora obrniti na pravne veščake in z njih pomočjo napraviti proti taki postavi priziv na pristojno sodišče. Če pa župan kdaj postavi odločbo pokorščino, se nam zdi to revolucionarno dejanje. Mi seveda pri tem običujemo županov pogum, toda tako dejanje ne daje sodržavljanom lepega zgleda, kako naj se vršijo državljanske dolžnosti. Seveda je v tem primeru dejanje razložljivo, ker gospod župan ni po svojem poklicu pravnik ampak inženir. Toda prav zato bi bolje storil, če bi se bolj držal svojega poklicnega in županskega dela. Ko je zgradil nov most preko kanala in popravil odtočne cevi, smo bili zadovoljni s svo-

jim županom. Tudi takrat, ko je po akvedotu podil nadležne vrabce in dal oklestiti nedolžna drevesa, da bi uničil ptičja gnezda, nismo nič protestirali, ker je bil vsaj cilj dejanja pameten. Kadar pa začne kritizirati odloke naše vojaške uprave, pa se nam zdi, da to županu ne pristoji. Tudi sedanji upravitelj našega ozemlja, gospod gen. Winterton, ki je gospodu županu podaljšal poslovno dobo, bo morebiti s takim ravnanjem nezadovoljen, ker mora pač biti s svojim predhodnikom solidaren in ker je bolje, če se ne ruši prestiž vojaške uprave v tržaškem mestu.

Ob tej priliki je prav omeniti dvoje: Ljudje iz županovega kroga se silno zaletavajo zoper vsak ukrep vojaške uprave, ki skuša približati zakonodajo našega ozemlja ustavi, ki jo predvideva mirovna pogodba za STO. In vendar je v mirovni pogodbi določba, da naj tudi začasni upravitelj uveljavi tiste določbe statuta, ki so izvedljive že v dobi predhodnega stanja. Mirovno pogodbo samo, ki ustanavlja naše Svobodno ozemlje, pa imenujejo isti ljudje diktat. In vendar ni diktat. Saj bi bili lahko s podpisom celo odlašali. Včasih se med nasprotniki ital. demokratizma celo slišijo glasovi, da bi bilo bolj koristno, počakati s podpisom. Zato mirovna

pogodba ni diktat, temveč le boljša ali slabša kupčija. Težnja po reviziji te pogodbe, še preden se je uveljavila, daje enako pravico vsem, ki bodo podpisovali bodoče mednarodne pogodbe, kar pa bo zelo ogradilo stabilnost mednarodnih odnosov.

Gospod župan je sam čutil, da bi utegnila njegova izjava, ki jo je dal 15. jan. na mestni seji, neugodno odjekniti. Zato je skušal v nedeljski radijski objavi 20. jan. svoje dejanje na drug način upravičiti. Toda dejanja županov navadno ocenjujemo po službenih izjavah v občinski hiši, ne pa po propagandnih objavah v radiu in tisku.

Brez dvoma želi veliko število tržaškega prebivalstva takega župana, ki se bo manj ukvarjal s politiko in se bolj zanimal za mestno upravo. Župan naj ne kritizira postav, ki jih daje višja oblast, in naj te postave izpolnjuje, ker je to prisegel. Hvaležni pa smo našemu občinskemu svetovalecu dr. Agnelettu, ker je dal našemu ogorčenju večji poudarek s tem, da ne hodi več v sejno dvorano, kjer je itak nekoliko preveč manifestacij italijanskega irredentizma, kar tudi zdravi občinski upravi in mirnemu sožitju obeh narodov na tem ozemlju ne more biti v veliko korist.

Azija v plamenih

Azijo bi danes lahko brez pretiravanja primerjali velikanskemu razburkanemu oceanu. Komaj se za silo poleže nevihta na enem koncu, že izbruhne nova še hujska na drugem, včasih divja orkan tudi na več koncih istočasno. Evropske kolonialne sile so pa sredi teh razburkanih valov kakor parnik na oceanu. Otepajo se, da bi se ubranile brodoloma, toda ta jim grozi neizprosno in je le še vprašanje časa, kdaj bo za vedno izginilo nekdanje veliko kolonialno kraljestvo evropskih velesil, ki so si ga te osvojile v teku stoletij, odkar je Vasco de Gama leta 1496 odkril pot v Indijo.

Nekaj značilnejših dogodkov iz te obupne borbe, ki jo bijejo Evropejci in Amerikanci v Aziji zadnja desetletja, je dovolj znanih. Zadnja leta pa nastaja nov orkan v jugovzhodni Aziji, kateri grozi najbolj Franciji in Veliki Britaniji. Potem ko so belce izrinili iz Japonske in Kitajske, potem ko sta se osamosvojili Indija in Pakistan, je ostala Evropejcem še jugovzhodna Azija, ki jo tvorijo Indokina, Burma, Siam in Malajski polotok. Večino teh ozemelj tvori preostalo kolonialno posest Francije in Anglije. Toda tudi tu gredo stvari iz slabega na slabše.

V Indokini

V Indokini se Francozi že ves čas od konca vojne borijo zoper Vietnam, osvobodilno gibanje, ki ga vodijo komunisti. Iz malih začetkov je to gibanje naraslo, da je v preteklem letu že prav resno ogrožalo francosko posest v Indokini. Pokojni maršal Lattre de Tassigny je zadnji hip rešil Francijo pred vojaškim polomom v tej deželi. Toda do kraja položaja ni razčistil. Ko so ga pretekli teden v Parizu z velikanskimi častmi pokopali, je bil položaj v Indokini naslednji: Francija je imela do sedaj 30 tisoč mrtvih samo med svojimi vojniki brez domaćinov; poleg tega je padlo 1200 častnikov, med njimi par generalov. Za vojne stroške v tej svoji koloniji je Francija izdala do sedaj 2000 milijard frankov; v prihodnjem letu pa jih misli izdati novih 500 milijard. Tam imajo sedaj armado 170 tisoč mož, poleg 50 tisoč vojakov, ki služijo v Tujski legiji, in številnih pomožnih čet, ki jih sestavljajo domačini. Že same te številke nam pričajo, da vojne operacije v Indokini niso igračka. Vrh vsega pa je francoski glavni stan objavil vest, da imajo komunistični Kitajci na mejah Indokine pripravljeneh 350 tisoč vojakov, da z njimi posežejo v boje v jugovzhodni Aziji, ko pride ugoden trenutek. Vsed tega so nekateri mnenja, da se kitajski komunisti pogajajo na Koreji zato, da se

laže pripravljajo na nove boje, bodisi v Indokini na jugu kot na Koreji na severu.

Malajski polotok

Toda nevarnost ne grozi samo Indokini in Francozom, temveč prav tako tudi Malajskemu polotoku. To je dolg polotok, ki se raztega med Burmo in Indokino daleč na jug ter loči Indijski ocean od Kitajskega morja. Na skrajnem južnem koncu polotoka je znamenito pristanišče Singapur. Ta polotok je važen zaradi svojega strateškega položaja, ker leži na meji med dvema oceanoma in pa zaradi važnih surovin, ki jih tam pridobivajo, predvsem kavčuk in pa kositer. Malajski polotok je domovina kavčuka, iz katerega pridobivajo gumij; tam se tudi nakoplje največ kositra, več kot na vsem ostalem svetu. Kositer je pa nujno potrebna kovina za vojno industrijo. Iz povedanega razumemo važnost, ki jo ima Malajski polotok ne samo za Veliko Britanijo nego tudi za ves svobodni svet.

Politično je polotok razdeljen v več neodvisnih držav, ki so pa vse pod britanskim visokim protektoratom, razen Singapurja, ki je angleška posest.

Do vojne je šlo vse prav. Po zadnji vojni so pa Japonci pustili v malajskih pragozdovih številne partizane, ki so vodili borbo naprej proti Angležem, kakor so jo vodili prej proti Japoncem. Sprva se je zdelo, da bo kmalu mir. Ali zmotili so se vsi optimisti. Partizanska borba je začela zavzemati vedno večji obseg in danes se Angleži že resno bojijo tudi za to svojo posest. Pretekli mesec november je v zasedi padel vrhovni angleški poveljnik, ki je sedaj dobil naslednika v osebi generala Templeja, kateremu je londonska vlada dala vsa pooblastila, da upelje mir in red na Malaji. Ali bo novi poveljnik srečnejši, kot je bil njegov prednik, je drugo vprašanje.

Kako so Anglija, Francija in tudi ZDA zaskrbljeni zaradi položaja v jugovzhodni Aziji, je razvidno iz posebne konference, ki so jo imeli pred kratkim v Washingtonu zastopniki glavnih štabov vojsk Anglije, Francije in ZDA in na kateri so razpravljali ravno o obrambi jugovzhodne Azije. Tudi zunanji minister Eden se je dotaknil tega vprašanja v svojem govoru na kolumbijski univerzi: »Treba je, da smo si na jasnem, da bi kitajsko vmešavanje v katerikoli obliki v jugovzhodni Aziji pomenilo vsaj tako resen primer, kot je korejski spor,« je dejal Eden.

Za vsemi temi homatijami pa je čutili, kako se skriva sovjetska Rusija, ki čaka, da odnese kostanj, ko bo pečen.

Komunistična trma

Kitajci uporabljajo pri pogajanjih za premirje na Koreji najčeseje besede »pušing«, Sovjeti pa povsod, kjer se pogajajo, besedo »njeta«.

Obe besedi pomenita eno in isto — stalno odklanjanje komunističnih zastopnikov, da bi popustili tudi samo en centimeter od svojega stališča, ki ga branijo na mednarodnih konferencah. Beseda »njeta« je postala splošno znana v povejnih letih, ko so komunisti stalno odklanjali ves potrpežljivi trud svobodnih narodov za doseg sporazumov ali rešitev v svetovnih sporih.

»Pušing« ima isti pomen v najbolj razširjenem kitajskem narečju. Mednarodno znana je, postala ta beseda, ko so kitajski komunisti vstopili v pogajanje za premirje na Koreji. Kadar koli zastopniki ZN pri teh razgovorih skušajo doseči sporazum, odgovarjajo Kitajci navadno »pušing«.

Ta beseda je odmevala glasno in značilno za konferenčno mizo tudi v sredo 15. t. m., ko so kitajski ko-

munisti že petič odklonili poziv mednarodnega rdečega križa, da bi dovolili njegovim sodelavcem zanimati se in brigati za vojne ujetnike v komunističnih taboriščih.

Preobljudenost Italije

Član ameriškega kongresa, Michael A. Feigman, ki je nedavno obiskal Italijo, kjer je preučeval obljudenost tamošnjega prebivalstva, je predložil v torek 15. t. m. predsedniku Trumanu in v sredo ameriškega kongresa poročilo o svojih ugotovitvah.

Po njegovem je nujno potrebna emigracija številnih delavskih družin na tista področja sveta, ki jim nudijo možnost za produktivno delo. Nad pol milijona Italijanov, ki so se vrnili iz bivših italijanskih kolonij in drugih področij, kjer so se naselili, bodo »naravni pionirji« za takšno preselitev.

Združene države za begunce

Na sedanjem zasedanju ameriškega kongresa bo na sporedu razgovorov tudi načrt o povečani pomoči Združenih držav beguncem iz zaželne zaveze.

Charles J. Kersten, član ameriškega kongresa, je izjavil, da bodo prav sovjetske pritožbe o ameriškem vzajemnem načrtu pospešile zvišanje te pomoči beguncem iz zaželne zaveze.

»Ta pomoč« je poudaril časnikarjem Kersten, »ni nikakor znamenje napadalnosti proti narodom teh dežel, kot to misli Sovjetska zveza. Nasprotno, priča za ameriško prijateljstvo do zatiranih narodov pod

Nova vlada v Franciji

Prvak radikalov Faure je sestavil novo francosko vlado iz zastopnikov istih strank, ki so sestavljale prejšnjo vlado. V novi vladi najdemo tudi vse glavne ministre iz prejšnje vlade.

kremeljskim gospodstvom.

Načelnik odbora ukrajinskega kongresa Amerikancev, dr. Lev Dobrijansky, je izjavil časnikarjem, da je prepričan o tem, da bi vsi slovanski narodi podprli namero ameriškega kongresa za povečanje te pomoči.

Nemiri v Tuniziji

Tuniški nacionalisti so začeli z velikimi nemiri po vsej deželi, ker hočejo popolno neodvisnost. V raznih mestih je prišlo do spopadov med demonstranti in policijo. Bilo je tudi nekaj mrtvih in še več ranjenih. Francoska javnost pa ne ve, kaj narediti, ker so stranke med sabo razdeljene. Socialisti bi najrajši ustregli željam nacionalistov in se z njim pogajali. Dogollisti pravijo, da mora Francija nastopiti z močno roko. Vladne stranke pa iščejo srednjo pot med obema.

Delo rim. zbornic

V Rimu so znova začeli z zasedanji v parlamentu in v senatu. Na dnevnem redu je vrsta važnih zakonskih osnutkov. Tako n. pr. razpravljajo v parlamentu o povišanju plač državnim nameščencem, zaradi katerega so že toliko pisali in govorili, da končno porečemo: veliko kokodakanja, a malo juje. Potem morajo razpravljati o zakonskem osnutku za pobijanje novega fašizma, ki vsepovsod vstaja pod raznimi imeni, zlasti kot MIS. Odobrili morajo nadalje državni proračun za leto 1952, kateri pa predvideva več kot 400 milijard lir deficita.

Med tem beležijo v senatu precejšen uspeh, ker je predsednik senata De Nicola preklical svoj odstop. Malo predno je imel senat začeti z novim zasedanjem, je namreč De Nicola podal odstavko, ne ve se točno iz katerega razloga. Ko je senat odstavko soglasno zavrnil, se je De Nicola vdal in spet sprejel mesto predsednika senata. To imajo za velik uspeh, ker uživa De Nicola največji ugled pri vseh, saj pravijo o njem, da je rojen predsednik.

Vlada je pa imela v ponedeljek sejo ter je poleg državnega proračuna sprejela vrsto ukrepov za pobijanje brezposelnosti.

Tretja ned. po Razgl. Gospodovem

Iz svetega evangelija po Mateju
(Mt 8, 1-13)

Tisti čas, ko je prišel Jezus z gore, so ga spremljale velike množice. In glej, pristopil je gobavec, padel predenj in rekel: Gospod, če hočeš, me moreš očistiti. — Jezus je stegnil roko, se ga dotaknil in rekel: Hočem, bodi očiščen. — In takoj je bil očiščen od gob. In Jezus mu je naročil: Glej, da nikomur ne poveš, ampak pojdi, pokaži se duhovniku in prinesi svoj dar, ki ga je zapovedal Mojzes, njim v pričevanje. — Ko je pa prišel v Kafarnam, je pristopil k njemu stotnik in ga prosil: Gospod, moj služabnik leži doma mrtvouden in zelo trpi. — Jezus mu je rekel: Pridem in ga ozdravim. — Ali stotnik mu je odgovoril: Gospod, nisem vreden, da greš pod mojo streho, ampak reci le z besedo in moj služabnik bo ozdravljen. Zakaj tudi jaz, ki sem pod oblastjo in imam vojake pod seboj, rečem temu: 'Pojdi', in gre; in drugemu: 'Pridi', in pride; in svojemu služabniku: 'Stori to', in stori. — Ko je pa Jezus slišal, se je začudil in rekel svojim spremljevalcem: Resnično, povem vam, toliko vere nisem našel v Izraelu. Povem vam pa, da jih bo veliko prišlo od vzhoda in zahoda in bodo sedli za mizo z Abrahamom in Izakom in Jakobom v nebeskem kraljestvu, otroci kraljestva pa bodo vrženi ven.

Demokracija in sv. Tomaž Akvinec

Demokracija je danes ena izmed najbolj razbljenih besed. Kaj pa dejansko pomeni? Zlorablja jo na vse načine, dejansko pa pomeni splošno volilno pravico vseh državljanov, s katero določajo po svoji svobodni volji, kdo jim bo vladal in kako jim bo vladal.

Ce bi pa kdo se mislil, da krščanstvo te demokracije ne pozna, bi hotel danes za pričo klicati stremni srednji vek.

Sv. Tomaž Akvinec, ki je živel v 13. stoletju in je največji mislec krščanstva, piše o demokraciji takole: (Quest, 105, art. 1.). »Dobra politična organizacija zahteva v vsaki državi in v vsakem narodu dve reči: Predvsem naj imajo vsi državljani kak delež pri vladanju. To je sredstvo, da se ohrani mir v človeški družbi in da vse ljudstvo ustavo ljubi in jo ohrani. Drugi pogoj je dobra vladna ustanova in organizacija vladnih oblasti. Mnogo je načinov, po katerih se vlada, zlasti pa razločujemo monarhijo, če eden vlada po čednosti in aristokracijo t. j. oblast veljakov, če jih vlada nekaj malo po čednosti. Iz tega je razvidno, da je najboljša uredba v državi ali v narodu, v katerem je eden na krmilu, ki vse vlada po zakonu čednosti in kjer so pod njim zopet drugi voditelji poklicani, da vladajo po istem zakonu čednosti in si čer tako, da imajo vsi državljani pri vladanju kak delež v tem, da se ti voditelji volijo iz vsega ljudstva in da jih vse ljudstvo voli. V tem obstoji dobra državna uredba, ki mora biti deloma monarhijska, da eden načeluje, deloma aristokracijska, da mnogi vladajo po čednosti, in deloma demokracijska t. j. ljudovlada, da se voditelji volijo izmed ljudstva in da jih ljudstvo voli. To obliko je ustanovila postava starega zakona. Mojzes in njegovi nasledniki so vladali ljudstvo kakor samodržci, kar je bilo po načinu monarhije. Zraven Mojzesa pa je bilo izvoljenih dvaindesetdeset staršev po čednosti, kakor beremo v V. knjigi Mojzesovi, 1, 15: »Vzel sem iz vaših rodov modrih in plemenitih mož in sem jih postavil za poglavarje.« In to je bilo po načinu aristokracije! Po načinu demokracije pa je bilo, da so te moze volili izmed vsega ljudstva, kakor beremo v II. knjigi Mojzesovi, 18, 21: »Odberi izmed vsega ljudstva zmožnih mož, ki se Boga boje, v katerih je resnica, in ki sovarajo lakomnost« in da jih je ljudstvo volilo, kakor beremo v V. knjigi Mojzesovi, 1, 13: »Izberite izmed sebe modrih in umnih mož, katerih obnašanje je skušeno v vaših rodovih, da vam jih postavim za poglavarje.« Iz vsega tega je jasno, da je Božja postava ustanovila najboljšo obliko vladarstva.

v temo; tam bo jok in škripanje z zobmi. — In stotniku je rekel Jezus: Pojdi in, kakor si veroval, se ti zgodi. — In služabnik je bil ozdravljen tisto uro.

Rimski stotnik v evangeliju nam nudi lep zgled neomajnega zaupanja v Jezusovo moč, tako da se je celo Jezus čudil. Občudujemo pa tudi njegovo skrb za bolnega služabnika. Če bi mu ta umrl, saj bi lahko dobil sto drugih. Pozabi na svoj visoki položaj v rimski vojski in ponižno prosi Jezusa pomoči.

Mi smo se nalezli precej sodobne bolezni: sebičnosti, egoizma. Samo zase bi skrbeli, za druge se ne brigamo. To ni krščansko. Jezus nas je v očenašu učil, da moramo klicati Boga Oče naš in ne Oče moj. Vsi ljudje predstavljamo pred Bogom eno samo številno družino. On je skupni oče vseh. Zato ne smemo biti brezbržni za svoje bližnje. Zlasti moramo skrbeti za tiste, s katerimi nas veže prijateljstvo in sorodstvo.

Ce slabo živijo in s tem spravljajo v nevarnost svojo dušo, jim moramo pomagati, da se rešijo nevarnosti. Toda ta skrb se ne sme omejit samo na neprestano opominjanje.

Iz življenja Cerkve

Sv. Oče rimskemu plemstvu

Pred kratkim je sprejel sv. oče zastopnike rimskega plemstva, ki so mu po asistentu papeževga prestola princu A. Colonna izrazili, kakor vsako leto, svoja novoletna voščila. Sv. oče je naslovil na pričujoče plemiče, ki so vsled nove italijanske ustave izgubili vse svoje predprave in ki so bili poleg tega po agrarni reformi zelo hudo prizadeti, nekaj vzpodbudnih besed. Med drugim je izrekel sv. oče sledeče besede:

»Nova italijanska ustava vas ne priznava več za socialen razred v državi in med ljudstvom, ne priznava vam nobenega poslanstva, ne naslova, ne predprave. List zgodovine se je obrnil, eno poglavje je zaključeno. Postavljena je pika, ki označuje konec (dosedanjega) socialnega in gospodarskega reda: odprlo se je novo poglavje, ki otvarja precej različne oblike življenja. O vsem tem mislimo lahko, kakor se nam ljubi, toda dejstvo je tu in to dejstvo je v usodni poti zgodovine.«

Nato je sv. oče poudaril, da ni za plemiče drugega izhoda, kot da se prilagodijo sedanjim realnim razmeram in da dvignejo svoj pogled h krščanskim idealom, katerih ne more nobena evolucija in revolucija uničiti. Pravo plemstvo je v štemljenju po krščanski popolnosti, ki jo je oznanil Kristus v svoji gorski pridigi. »Bodite torej,« je nadaljeval sv. oče, »brezpogojno zvesti krščanskim naukom, Kristusu in njegovi sv. Cerkvi; postanite drugim vzor in voditelji, dajte svetlo, predvsem krščanskemu svetu, vzgled neoporečnega zakonskega in družinskega življenja! Spomnite se na dežele, kjer so pripadniki vašega razreda izgubili ves svoj vpliv in vse svoje imetje ter padli v najskrajnejše pomanjkanje, pa so kljub temu ohranili tudi v nesreči svojo plemenitost ter ostali zvesti Bogu! Zato sodelujte pri delu za skupnost: v Cerkvi in državi, v parlamentarnem in administrativnem življenju, v literaturi in znanosti, v umetnosti in raznih drugih poklicih! Le eno zadržanje vam je zabranjeno: vaša odsotnost pri delu za javni blagor.«

To so bile glavne misli kratkega govora, ki ga je sv. oče naslovil na rimsko in ostalo italijansko plemstvo.

Eskimi in katoličanstvo

Eskimi nazivljejo sami sebe »inuita«, kar pomeni »ljudje«. Ti »ljudje« so skupina rodov, ki so raztreseni po neizmernem ozemlju skrajnega severa, od Alaske in Groenlandije pa tja do Sibirije. Vseh skupaj ni več kot 40 tisoč in vse družje, kar je skoraj nerazumljivo, čudovita enotnost jezika in življenjskih navad.

Značaj Eskimov je izraz okoliscin, v katerih živijo. Od novembra do marca vlada v eskimskih deželah temperatura 40° do 60° pod ničlo. Pred mirazom varujejo Eskima kočna, zgrajena iz kosov ledu, ter živalske

nje. Tega nihče rad ne posluša. Segati mora dalje. Za te ljudi moramo moliti. Zanje moramo žrtvovati Boga svoje trpljenje. Tako bomo Boga prosili potrebne milosti za spreobrnjenje.

Svojo skrb pokažimo tudi z dejansko pomočjo, če je potrebno. Misijonarji mnogokrat zdravijo bolna telesa, da bi si odprli pot do bolnih duš. Iste poti se moramo posluževati tudi mi. Dobrota ima izredno moč, da se ji težko kaj ustavlja.

Odklanjam torej vsako sebičnost, vsako zagledanost vase. Naš pogled mora objemati vso našo okolico. Mi ne vidimo, kaj se dogaja v sroih. Morda bo v zadnjem trenutku življenja vajtrajna in velikodušna molitev omehčala trdo srce in rešila dušo.

MOLITEV

VSEMOGOČNI, VEČNI BOG, OZRI SE MILOSTNO NA NAŠO SLABOTNOST IN STEGNI V NAŠO BRAMBO DESNICO SVOJEGA VELIČASTVA.

Koledar za prihodnji teden

27. jan. NEDELJA. 3. po razglasenju: Janez Zlatoust, cerkveni učenik.

28. PONEDELJEK. Peter Nolasco, spozn.

29. TOREK. Francisek Saleški, škof in cerkveni učenik.

30. SREDA. Martina, devica.

31. ČETRTEK. Janez Bosko, spoznavalec.

1. februarja. PETEK. Ignacij, škof in mučenec; prvi petek.

2. SOBOTA. Svečnica. Očiščenje Device Marije — nezapovedan praznik.

kože. Ko nastopijo zimski viharji in ko se divjačina poskrje oziroma umakne v druge kraje, nastopijo za Eskima težki dnevi. Živeti, preživeti sebe in družino, to je njegova težka vsakdanja skrb. Toda Eskim ne obupa: po neizmernih pustinjah, med ledom in snegom, se ubija ter si z lovom in ribarjenjem išče vsakdanje hrane.

Zaradi tega je Eskim stvaren, vztrajen, potrpečljiv in iznajdljiv. Je šaljiv in gostoljuben, je pa tudi nagnjen h lažljivosti, tatvini in nemoralnosti. Nekateri opazovalci eskimskih razmer so iz dejstva, da vlada med Eskimi mnogoženstvo in celo mnogo-moštvo, da v gotovih slučajih tudi lastne otroke umorijo in da pripustijo dela nezmožne starčke pogin, skleпали, da so Eskimi brez vsakega moralnega čuta. Misijonarji pa trdijo, da Eskimom ne manjka glavni princip naravne moralnosti in da so sprejemljivi za resnice evangelija.

In v resnici Eskim ni brez neke primitive vere. On veruje v neumrljivost človeške duše, v onostransko kazen in plačilo. Veruje v bogove in duhove, ki kaznujejo zločin z boleznimi, nesrečami in drugimi kaznimi. Njih glavni bog prebiva po njihovi veri v morskih globočinah ter daje bogat ribji plen. Strah in dobiček, to sta glavni gibalji njihovega bogoslužja, ki je robato priprosto ter v zvezi z najvažnejšimi dogodki njihovega življenja, kot so n. pr. rojstvo, smrt, lov, nesreča, itd. Veliko važnost polagajo Eskimi na razne čarovnije in amulete, to je na srečo prinašajoče predmete.

Katoliški misijonarji so prišli med Eskime v 19. stoletju, a šele po 50 letih vstrajnih naporov je mogla kat. vera pognati med njimi nekaj korenin. Misijonarji Marije brezmadežne, ki so pravi specialisti za kraje na Skrajnem Severu, so se trudili in se še vedno trudijo med tem poganskim ljudstvom. Kako težko je to delo, uvidimo, če pomislimo, da pride v teh krajih komaj en prebivalec na 500 kvadr. km. Da, tako zvana »župnija severnega tečajja« šteje pri 143.000 kvadr. km površine le 120 prebivalcev.

Polarni misijonarji se poslužujejo pri svojem delu vseh modernih pridobitev. Tako je prejel polarni škof čisto novo letalo v dar, ki prinaša misijonstvu ondotnih krajev zelo velike usluge in koristi.

Spreobrnitev Eskimov napreduje počasi, a z gotovimi koraki. Mnogi Eskimi so postali odločni in navdušeni katoličani, pripravljani, če bi bilo treba, tudi na najhujše žrtve.

Iz samotnih cerkvi, ki so jih postavili misijonarji od severnega tečajnika pa tja gori do 74° severne širine, kjer vlada pozimi trimesečna noč, se širi luč Kristusovega nauka, ki bo te ljudi rešil verskih in moralnih zmot ter prinesel tudi njim blagoslov krščanske kulture.

Naj bodo vsi eno!

Navada je v katoliški Cerkvi, da si vsak škof ob nastopu svoje službe ustavi v škofijski grb posebno geslo, ki naj izraža osrednjo smernico in jedro njegovega nadpastirskega delovanja. Novi goriški nadškof in metropolit msgr. Hijacint Ambrosi si je postavil za geslo v grb najprisrčnejšo prošnjo Jezusove velikodušne molitve: »Ut omnes unum sint — naj bodo vsi eno!« S tem je jasno nakazal, da bo njegovo delovanje v goriški nadškofiji težilo po tem, da oživilo v svoji duhovni čredi krščansko edinstvo in bratsko ljubezen.

Že pokojni knezonadškof msgr. Karel Margotti je v svoji duhovni oporoki zapisal: »Priporočam vsem svojim škofljanom, naj živijo združeni z Bogom in katoliško Cerkvijo ter naj se Italijani in Slovenci ljubijo kot bratje!« V teh izredno globokih besedah je obsežna v ognju trpljenja prekaljena življenjska modrost in v luči vere dojeta resnica: Slovenci in Italijani goriške nadškofije bodo srečni, če si v Bogu pod okriljem katoliške Cerkve bratsko podajo roko in živijo drug ob drugem v medsebojnem spoštovanju.

Sedanjí nadškof msgr. Ambrosi si je osvojil kot najdražjo dediščino to srčno priporočilo svojega prednika. V nagovoru, ki ga je nedavno držal duhovnikom goriškega mesta, je posebno lepo prikazal krščansko edinstvo kot največjo dolžnost sodobnosti. Rekel je: »Rešitev problemov, ki tarejo moderni svet, je edino v Kristusu. V Bogu je vsa sreča. To srečo Bog nudi ljudem po Kristusu. Sin božji se je namreč učlovečil, da bi preklestvu zapadlemu človeštvu vrnil resnico, pravico in ljubezen. Ko bi bili vsi verniki strjeni krog svojih duhovnikov, ti pa krog svojih škofov, ti pa krog papeža, božjega namestnika na zemlji, kako bi Kristusov evangelij prekrasil vsa človeška srca! Kraljestvo resnice, pravice in ljubezni bi zavladalo med človeškimi otroki.«

Na ozemlju goriške nadškofije že stoletja živimo skupaj Slovenci in Italijani. Po jeziku in narodni zvesti pripadamo sicer različnim narodoma, po veri in kulturi pa istemu duhovnemu občestvu. Zadnje stoletje je v znamenju novih ideoloških tokov, političnih strasti in narodne nestrpnosti skopalo med obema narodoma prepad ločitve, ki se je v zadnjih desetletjih še poglobil zaradi težkih krivic. Slovenci in Italijani taborimo zagrenjeni na nasprotnih bregovih, katere ne vzdržno gloje in vedno bolj oddaljuje veletok medsebojnih očitkov, obtožb, obračunavanj. Če se trmasto zakopljemo vsak v svoje okope, bomo prav gotovo vsi zdrveli z razgledanimi bregovi in prepad uničenja in smrti... Toda večja od naše hudobije je božja dobrota! Katoliška Cerkve že vzpenja most združitve preko prepada smrti, da bi v imenu Kristusovem spet zedinila sprta otroka.

Katoliška Cerkve ne zagovarja samo dostojanstva človeške osebnosti, kateri priznava vse človečanske pravice, temveč proglašata tudi veličino narodnega občestva, kateremu priznava vse narodne pravice. In kakor Cerkve vključuje posameznega človeka v nadnaravno družbo otrok božjih, ne da bi uničila njegove osebnosti, tako sprejema v svoje materinsko okrilje vse narode in vsa plemena, ne da bi okružila njihove samobitnosti in samostojnosti. Kadar torej Cerkve poziva poedinca in narode, naj ostvari krščansko edinstvo in »naj bodo eno v Kristusu«, nikakor ne izničuje človeške osebnosti in niti je ne utaplja v brezosebni zlitini brezrazredne družbe, kot dela komunizem, pa tudi ne ubija narodnih občestev ali njihovih samoniklih značilnosti in niti ne udušuje narodov s protinaravnimi teorijami svetovnega internacionalizma. Ne! Katoliška Cerkve hoče, da vsaka oseba in vsaka narodna enota ohrani v naravnem redu svoj obstoj in svojo samostojnost, v nadnaravnem redu pa da se tesno strnijo krog Boga v občestvo svetnikov in da se vključijo v skrivnostno Telo Kristusovo. Krščanska edinstvo je edinstvo vere v istega Boga, edinstvo in enakost gledanja na svet, istovetnost delovanja in hote-

nja v službi istih načel in zakonov, življenje milosti božje in krščanske ljubezni do sočloveka. Krščanska edinstvo je kraljestvo božje sredi odrešenega človeštva.

Slovenci goriške nadškofije pozdravljamo delovni program svojega Nadstirja in izrazoma svojo pripravljenost, slediti njegovim plemenitim smernicam za izgradnjo krščanske edinstvo in bratske ljubezni v naši nadškofiji. Naj večni Bog po svoji Cerkvi in po njenih najvišjih predstavnikih, po škofih, združi naše misli in naša srca, da se v svetlobi božje resnice in v ostvartvi krščanske pravičnosti začne med Slovenci in Italijani doba mirnega sožitja in boljše bodočnosti!

Jurij

Noetovo barko iščejo

O vesoljnem potopu ne govori samo sveto pismo stare zaveze. Poleg drugih vzhodnih tradicij omenjajo vesoljni potop tudi babilonski klinopisi, ki so starejši od svetega pisma.

Zato se pa danes ne gre. Že 150 let sem se stalno ponavljajo poročila, da so razni potniki na visoki gori Ararat v ledeniku videli zamrznjeno Noetovo ladjo.

Gora Ararat se nahaja v Turčiji na meji med Rusijo in Iranom. Visoka 5165 metrov.

Prvo poročilo o tej zamrznjeni ladji sega v leto 1833. Tedaj je turška ekspedicija, ki je nadzorovala neke vulkanske izbruhe na Araratu poročala, da je videla del stare ladje, ki je mola iz ledenika. Potem so vsaka poročila utihnili do leta 1892. Tega leta je dr. Nourri raziskoval izvire reke Eufrata. V svojem poročilu omenja, da je slučajno našel na pobočju Ararat veliko leseno ladjo, temnorjave barve, katere bi ne mogla biti nič drugega, nego Noetova rešilna ladja. Dr. Nourri pripoveduje, da je stopil tudi v notranjost prvega dela ladje, najprej pa ni mogel, ker je bila zamrznjena v ledeniku. Nato zopet utihnejo vsa poročila do prve svetovne vojne 1914-1918. Med to vojno je ruski zrakoplovec kapetan Roskorvitski poročal, da je s svojega zrakoplova med raziskovanjem terena opazil v ledu na Araratu zamrznjeno ladjo. Kljub vojski je car opremil posebno ekspedicijo za iskanje te ladje. Ta ekspedicija je omenjeno zamrlo ladjo menda res našla, izvršila podobno preiskavo in povzela več fotografij, vendar se je pozneje v oktober-ski revoluciji ves ta material pogubil. Tudi v poslednji vojski je baje ruski aviatier Jasper Moskvlen in tudi več ameriških zrakoplovec opazilo to ladjo na ledeniku.

Do tu segajo poročila, o katerih nimamo gotovosti. Dejstvo pa je, da je na podlagi teh poročil dr. I. A. Smith iz Severne Amerike organiziral posebno ekspedicijo za iskanje te Noetove ladje. Za svoje podjetje je moral prestati velike težave od Turčije in Rusije, ki sta mu zmanikale potne liste. Naposled mu je uspelo dobiti vsa potrebna dovoljenja in ekspedicija se je odpravila na delo. Toda konec je bil zelo žalosten. Njih poročilo pravi, da so 14 dni v megli, ledu in snegu križarili po pobočjih Ararata in da so radi neizkušenosti gorskih vodnikov in njihove lažljivosti morali vse delo opustiti.

Kljub temu pa pripravlja sedaj skupina francoskih raziskovalcev novo ekspedicijo pod vodstvom izkušenega alpinista Ivana de Riquera.

Ekspedicija misli že to pomlad začeti svoje delo. Utaboriti se mislijo v kraju Baysit, na poti v Iran, na višini 1500 metrov. Od tu bodo najprej v aereoplanih preiskali vse ledenike gore Ararat. Če pa ta način ne bo dal pozitivnih uspehov, da bi mogli naravnost do skrivnostne ladje, bodo potem osebno preiskali vnovič vsa pobočja gore Ararat. V slučaju, da res iztaknejo ladjo, jo hočejo temeljito preiskati in premeriti. Košček lesa bodo izročili prof. Flintu v Ameriki, kateri s posebnim aparatom za izhlapevanje radioaktivnosti določa starost materije.

Lepi in veliki načrti! O njih uspehih pa bomo videli v bodočnosti. Zaenkrat ugotavljamo, da je to dejstvo povzročilo celo revolucijo med starinoslovci. Nekateri se smejejo in imenujejo vso zadevo norost. Drugi pa jemljejo stvar resno in pričakujejo velikih razkritij. Najbolj zanimivo pa je mnenje Dupont Sommerja, profesorja na Sorbonni, ki pravi, da bi taka ladja na gori Ararat utegnla biti le spomenik, katerega so v nekdajšnjih stoletjih globoke vere postavili tam puščavniki v spomin na svetopisemsko poročilo.

Kdor bo živ, bo videl!

Z G O R I Š K E G A

Podatki o šoli v Krminu

Slovenska šola v Krminu je bila ustanovljena leta 1908. Že prvo leto je imela nad 60 učencev. Naslednja leta do prve svetovne vojne se je število učencev dvignilo na čez 70.

Nato je prišla v Krmin Italija leta 1918 in kmalu za tem fašistični režim, ki je leta 1926 ukinil vse slovensko šolstvo v Italiji.

Leta 1945 po drugi svetovni vojni se je pod zavezniško upravo znova otvorila tudi slovenska šola v Krminu, v katero se je takoj vpisalo nad 80 otrok. To je ostalo skoro neizpremenjeno do leta 1947, ko so italijanske oblasti nadomestile prejšnje zavezniške. Število učencev na slovenski šoli je takoj začelo padati. V šolskem letu 1947-48 je bilo število otrok 54, učitelja dva; 1948-49 učencev 53, učitelja dva; 1949-50 otrok 33, učitelj eden. (Padec števila otrok za 20 v enem letu je bil v prvi vrsti posledica izгона optantov). Šol. leta 1950-51 otrok 30, učitelj eden; 1951-52 učencev 25, učitelj eden. Osmega januarja 1952 je bila dokončno šola ukinjena. Otroci iz Plešivega so se prepisali v šolo na Plešivem, oni iz Krmina so ostali doma. Šovinisti so dosegli, kar so žele od začetka nameravali, to je ukinitev slovenske ljudske šole v Krminu. Njihov postopek je jasen: z izgonom optantov so šolo ošibili, da je imela le še en sam razred. Z novo šolo na Plešivem so dobili lep izgovor, da so lahko zaprli šolo v Krminu. In tako postopanje bodo nekateri imenovali »izredno naklonjenost ital. šolskih oblasti do slovenskih šol.« Etiam rerum perdidimus nomina! bi dejal Tacit.

Gostovanje Vrhovcev v Gorici

Cerkveni pevski zbor z Vrha bo v okviru prosvetnih večerov nastopil v nedeljo 27. t. m. ob 16,30 uri v dvorani na Placuti. Na sporedu je lepa ljudska igra D. Vodopivca »Na Visokem«. VSTOP SAMO Z VABILI, ki jih lahko dobite pri vrhovskem cerkvenem pevskem zboru ali v trgovini čevljev v Raštelu št. 1 (pri Kosiću).

Smučarske tekme v Trbižu

Preteklo nedeljo so se vršile v Trbižu mednarodne smučarske ženske tekme v teku na 10 km. Zmagali sta kot zastopnici Jugoslavije Slovenki Angela Kordež in Nada Birko, ki sta zasedli prvo in drugo mesto. Tekmovanja so se poleg Jugoslovank udeležile tudi Švedinje, Nemke, Avstrijke in Italijanke. Trofeje mesta Trbiža je pa odnesla le Slovenka! Vsekakor zelo častno!

Štipendije

Naučno ministertvo v Rimu je nakazalo denar za 359 študijskih štipendij po 10 tisoč lir vsaka, ki naj se dodelijo najbolj zaslužnim in po obnem potrebnim dijakom državnih strokovnih šol.

Prednost imajo invalidi, sinovi padlih, begunci itd.

Kdor se za to zanima, naj se obrne na Prefekturo in sicer na »Ufficio Gabinetto«, ki je odprt ob delavnikih od 10h do 12h.

Iz spodnje vipavske doline

Z naše ljube Vipavske se redko čita v »Kat. glasue«, zato bo prav če se oglasimo vsaj ob koncu starega in začetku novega leta. Ker bolj molčimo kakor včasih, pa ne mislite, dragi rojaki po svetu, da pri nas rožice cveto. No, samo trnje pa tudi ne. — V novembru l. l. se je vršil v Žaloseh sveti misijon. Vdeleževali so se ga tudi Dornberžani in okoličani v obilnem številu, tako, je bila cerkev sv. Lovren-

ca vedno polna poslušalcev. Za sklep pa dvakrat premajhna, da bi mogla sprejeti vse udeležence, vključno slabemu vremenu. Z uspehom smo zadovoljni. — Daj Bog, da bi bilo poboljšanje stanovitno!

Letina je bila srednje dobra. Vina nekoliko več kot 1950 leta, zato je pa cena skoro polovico nižja in večja draginja. Po opravih hodimo peš, kakor pred 100 leti, ker vožnja je predraga za ubogega kmeta, ki ga vedno bolj stiskajo davki in drugo gorje. Obdelovalne zadruge se še vedno otepamo, a na pomlad napovedujejo hujši pritisk. Ali bomo vzdržali, je težko predvidovati. — Skrbni nas bodočnost. Otroci rastejo brez temeljite verske izobrazbe, ker se v šoli podira še to, kar napravi družina in Cerkev. Za božične praznike so bile zaprte skoro vse cerkve, gostilne in šole, da se ne razširi živalska bolezen na parklji in gobcu. Tako je bil prehod

S T R Ž A Š K E G A

Bazovica

V naši župniji je zelo razvito združeno življenje. Ustanovljene so najrazličnejše zadruge, ki so ljudem v veliko pomoč. Pogrebno društvo nudi ljudem pomoč ob smrtih. Pustne kase, ki imajo sedaj moderno ime »klub«, zbirajo denar in ga posojajo za dobo enega leta. Posebno koristna je Zavarovalnica goveje živine. Šteje 191 članov. Zavarovanih je nad 500 glav goveje živine. V nedeljo, 13. jan., je imela svoj občni zbor, ki se ga je udeležilo veliko število članov. Za predsednika je bil ponovno izvoljen g. Lojze Križmančič iz Bazovice.

Na Fadričah je imela 3. jan. občni zbor Gozdna zadruga, ki obsega skoraj vse vasi. Zadruga se zanima tudi za skupne vaške zadeve. Tako so na zadnjem obnem zboru izbrali novega mežnarja za svojo cerkvico.

12. jan. pa je bil občni zbor Gospodarske zadruge v Gropadi.

Vse te zadruge imajo za seboj že nad 50-letno tradicijo in jim želimo uspešno delo tudi v tem letu.

Petkovi kulturni razgledi na radiu

Vsak petek ob 8h in pol zvečer oddajajo po radiu tedenski pregled kulturnega življenja na Svobodnem tržaškem ozemlju. Ljudje oddajo z zanimanjem poslušajo, ker jim nudi sliko, kako se razvija slovenska kultura.

Na eno stvar bi pa moral paziti urednik radijskih kulturnih pregledov. Obveščati bi moral o vseh prireditvah. Že skoraj eno leto so v kulturnih pregledih redno izpuščene vse prireditve v bazoviški župnijski dvorani. Človek se ne more otestiti vtisa, da se to dogaja namerno. Prireditve res niso na ne vem kakšni višini, toda pri njih sodelujejo dekleta in fantje, ki ves dan delajo in ki nimajo srednješolske ali višješolske izobrazbe. Če se prireditve ne morejo pohvaliti, naj bi bile vsaj omenjene, če se res oddaja »kulturni pregled«.

Če se pa to ne dogaja namerno, potem se pa urednik pregledov premalo potrudi, da bi tedensko zbral vse podatke skupaj.

V nedeljo 13. jan. popoldne je Bazoviški oder vpriporil v Avditoriju šaloigro: »Pri belem konjičku«. V zadnji petkovi oddaji je bila vpriporitev gladko prezrta.

Zeleli bi, da bi v bodoče zapostavljanje pri kulturnih pregledih odpadlo.

Bazoviški oder

s starega leta v novo še bolj žalosten. Bog daj, da bi imeli čez eno leto bolj vesele novice!

Boj koruznemu molju

Vsi lastniki zemljišč posejanih s koruzo morajo najkasneje do 15. aprila uničiti preostalo slamo zaradi uničenja koruznega molja (Sesamia cretica), ki bi v nasprotnem primeru močno poškodoval novi pridelek koruze.

Kdor se ne bo držal navedenega predpisa bo zapadel ostri kazni.

Nova kinodvorana

Poslopje bivšega kina »Eden — Italia« je že skoro porušeno. Z deli hitro napredujejo. Na mestu stare kinodvorane bodo zgradili novo moderno, morda najmodernejšo v našem mestu.

Ko bo stavba zgrajena in dvorana kolavdirana, prenehajo predstave v kinodvorani »Centrale«. Dvorano bodo namreč uporabili v druge svrhe, menda za tovarno čevljev.

Škofije

Na božično vigilijo so odšli policisti z našega obmejnega bloka voščit policijske cone B. Na novo leto so pa obmejni stražniki cone B vrnili našim obisk in jim voščili srečno novo leto s primerno napitnico in pa s petjem naših slovenskih narodnih pesmi. Med prazniki smo se udeležili polnoštevno vseh naših cerkvenih pobožnosti. Naša cerkev je bila v ta namen prav lepo okrašena — vsa v cvetju. Imeli smo tudi moderno napravljene jaslice. Drugič še kaj!

Plavje

Te dni smo končali s stiskanjem oljčnih semen. Pri nas je edina moderna hidravlična stiskalnica na STOju. Stiskanje je trajalo 2 meseca in pol. Semkaj so vozili oljna semena pridelovalci oljk cele vzhodne cone A STOja. Vsak dan je bilo veliko drena pred torkljo. Pridelek oljk je pa bil nad vse pričakovanje obilen. Pri nas je drugače marsikaj novega. Predvsem moramo povedati, da nam je občina popravila cesto Plavje-Škofije. Pred časom so nam pa postavili vodovod v gornji del Plavij — Badiho. To delo je bilo nad vse potrebno.

Po več letih smo imeli zopet za Božič slovesno polnočnico. Pridigal nam je zelo ognjevit naš domači č. g. kurat.

Pretekli teden smo imeli na Beloglavu primer smrti domačina Samca. Pokopali smo ga v nedeljo. Pogreb je vodil naš novi kurat g. Lojze Ličen. Sodelovala je tudi domača vaška godba na pihala.

Množična zastupitev v tovarni tobaka

V četrtek 17. januarja je bilo v Trstu veliko razburjenje zaradi lažje zastupitve 150 delavk tobačne tovarne. Prvotno so sklepali, da je bila zastupitev in pozneje onesvečenje posledica vdihavanja škodljivih plinov, ki naj bi uhajali iz nove napeljevalne centralne kurjave in pa tudi nekoliko iz prostorov, kjer se obdeluje sveži tobak. Med 17. in 21. januarjem je posebna komisija iskala vzroke temu. Prišli niso do nikakega pomembnega zaključka, pač pa so domnevali, da je bila omenjena kolektivna zastupitev bolj psihičnega značaja. Zaradi tega so pričeli v ponedeljek 21. t. m. ponovno s poiskusnim delom in sicer z malim številom delavk ob prisotnosti zdravnika in pa preiskovalne komisije. Dogodilo se je pa isto kot v četrtek 17. januarja. Zato pojav še nadalje prou-

čujejo. Vendar je škoda precejšnja, ker ne obratuje tako pomembna tovarna in ker je ta čas brez dela okrog 600 delavk. Upamo, da bodo kmalu našli pravi vzrok te kolektivne zastupitve in tako pričeli z rednim delom.

Prireditve dijakov

V NEDELJO 27. JANUARJA OB 5. URI IN POL POPOLDNE BODO V MARIJINEM DOMU (ulica Risorta 3) IGRALI DIJAKI SLOVENSKE DIJASKE ZVEZE ZANIMIVO IGRO

»MLINI POD ZEMLJO«

v 5 dejanjih

Vljudo se vabijo vsi.

Revija »Katoliški misijoni«

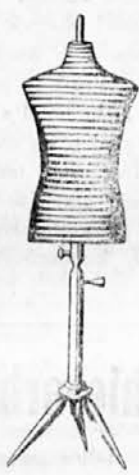
Leta 1923 je Peti slovenski katoliški shod v Ljubljani pozval Misijonišče Groblje, oziroma Misijonsko družbo sv. Vincencija Pavelskega, naj začne izdajati »Katoliške misijone«. Že oktobra istega leta je izšla njih prva številka.

Tako bo ta naša priljubljena misijonska revija kmalu praznovala 30-letnico svojega življenja. Ker pa ne more več izhajati v domovini, jo poštvovalni sinovi sv. Vincencija Pavelskega izdajajo v Buenos Airesu. Zadnji dve leti so Katol. misijoni izhajali, priključeni Duhovnemu življenju. Letos pa je uredništvo sklenilo, da bo zopet izdajalo »Katol. misijone« ločeno od Duhovnega življenja kot samostojno revijo, ki bo izhajala vsaka dva meseca.

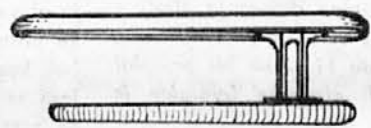
Nekaj izvodov »za reklamo« je že dospelo na naše uredništvo. Priznati moramo, da smo bili prijetno iznenadeni nad njih okusno opremo in pestro vsebino. Prepričani smo, da bodo vsi prijatelji misijonov radi segli po tej lepi in zanimivi reviji. Kdor se želi nanje naročiti, naj piše na uredništvo »Kat. glasue« ali pa na »Dobrodelno pisarno« v Gorici. Cena številki bo okrog 150 lir. Uprava »Katoliških misijonov« želi, naj bi se naročniki koj kmalu priglasili, da bodo vedeli, koliko izvodov pošiljati v Gorico.

Obnoveitev nemške vojske

Nemška vlada v Bonnu je izdala proglas, s katerim se ustanavlja nova nemška vojska. Mladičiče bodo zopet klicali na nabore in izmed njih bodo izbirali najbolj sposobne za vojake. Nova nemška vojska bo štela okrog 400 tisoč mož, ki bodo vključeni v Eisenhowerjevo atlantsko armado. Poleg suhozemske vojske bodo Nemci imeli še nekaj mornarice in letalstva. Njihovo sodelovanje v atlantski vojski bo na podlagi popolne enakopravnosti.

FODERAMI

A. Pertot

TRST - UL. GINNASTICA 22 - TEL. 95-998

Po najugodnejših cenah

vse potrebščine za krojače, šivilje, krznarje

Škofovsko posvečenje v Istri

V nedeljo 13. januarja je bil v Pazinu posvečen za škofa domačin č. g. J. Pavlišič. Novi škof je doma iz Pazina, kjer se je rodil pred 37 leti. Srednje šole je dovršil v malem semenišču v Kopru, bogoslovje pa v Gorici. Za mašnika je bil posvečen leta 1938. Nato je bil v službi na raznih krajih v Istri, dokler ni bil imenovan najprej za duhovnega vodjo v novo ustanovljenem semenišču v Pazinu, nato pa za rektorja. Sedaj je prejel škofovsko posvečenje, ker bo nastavljen za škofa. Praznih mest je na Hrvaškem več.

Msgr. Pavlišič je ves čas študij užival ugled silno zgledega in marljivega študenta ter pozneje bogoslovca. Tudi kot duhovnik je pokazal veliko skrb in gorečnost za duše. Zato je njegovo povišanje do polnosti duhovniške službe istresko hrvaško ljudstvo sprejelo s tem večjim veseljem.

MIRKO RIJAVEC, misijonar v Ekvadorju

Med divjimi »Hivaros« v Ekvadorju

Škofu Costamagni je sledil msgr. Dominik Comin, ki je še sedaj Apostolski vikar hivarskega misijona. Tudi novi škof je marsikaj izkusil na svojih neumornih potovanjih skozi pragode.

Večkrat je tudi obiskal Evropo in Severno Ameriko, kjer je dosegel lepe gmotne uspehe in si pridobil veliko prijateljev za svoj misijonski delokrog. Pod njegovim vodstvom niso samo lepo napredovale že ustanovljene postojanke, temveč so se ustanovile nove, nekatere zelo važne, kakor Makas, o kateri smo že govorili, pa še Limón, Sevilja Don Bosko, Sukua, Yampri itd. Posebno Sevilja Don Bosko je sila zanimiv poskus kolonizacije s Hivarci. Rekli smo, da Hivarci sami po sebi nimajo vasi in se neradi družijo v socialne skupine.

Sevilja je pa prvi dokaz, da je mogoče tudi Hivarce vzgojiti in pripraviti za družabno in še celo moderno civilno življenje. Treba pa je začeti, kakor so začeli misijonarji, prav od začetka, to je pri otrocih, katere vzgajajo in podpirajo skozi vsa leta, dokler ne stopijo v zakonski stan. To delo sicer stane misijonarje ogromnega truda, poštvovalnosti in denarja, a uspehi so nad vse zadovoljivi.

Samo tako je bilo možno, da je zrastle ob robu tisočletnega pragozda, Sevilja Don Bosko, prva, in za sedaj edina hivarška vas, kot lep dokaz neizčrpane življenjske sile in vzajemnosti katoliških misijonarjev. Pravi ustanovitelj tega misijona je bil mladi in navdušen misijonar p. Angel Roubi, ki je, žal, prežgodaj končal v valovih reke Mangosiza, ko je ravno raziskoval svoj obsejni misijon.

Danes je v celem vikarijatu okoli 80 misijonarjev. Vzdržujejo nič manj kot 25 ljudskih šol, dve bolnišnici, 10 dizpanzerjev, eno obrtno šolo in eno poljedeljsko.

Lepe zasluge so si pridobili nekateri misijonarji tudi na kulturnem polju. Dosedaj so skoraj edini, ki so več ali manj proučili in opisali one ljudi, njihovo deželo, njeno živalstvo, rastlinstvo in meteorološke pojave.

Pred zaključkom naj še enkrat opozorim na izvanredne težave, ki ovirajo misijonarjevo delovanje v tej deželi; tako bo čitatelj še bolj cenil in občudoval omenjene uspehe. Med prvimi največjimi težavami naj omenim popolno pomanjkanje poti in prometnih sredstev. Misijonar se mora cele dneve prerivati skozi neobljudeno zaraščeno, včasih celo močvirnasto goščavo.

Tako potovanje se od daleč lici človeku morda lepo in zanimivo; a na lici mesta je sila utrudljivo in pusto. Ko bi vsaj na koncu trudapolnega dneva našel lepo stanovanje z udobno posteljo; kaj še! Dobil bo kvečjemu zapuščenost na kol podrti kolibo in za ležišče bo našel gola tla!

Huda nevarnost preti misijonarju, ko

(Nadaljevanje)